

Aktiebolag eller enskild firma?

Välj aktiebolag framför enskild firma, smyg igång din verksamhet – och ta hjälp av experter. Det är några av alla råd från Företagarnas vd Günther Mårder till dig som vill starta eget.

TEXT: EVA-LOTTA SIGURDH

FOTO: OSKAR OMNE

Är du nyutbildad fotterapeut eller har varit anställd i många år? Oavsett vilket finns en hel del att tänka på om du vill starta eller gå över till egen verksamhet. Först och främst kan det vara klokt att ta dig en funderare över vad du är för personlighetstyp, råder Günther Mårder, själv erfaren entreprenör sedan många år tillbaka. Han syftar då på i fall du drivs av eller mest stressas över den ökade osäkerhet det innebär att vara företagare jämfört med att vara anställd:

– Det är alltid en större risk att vara egen, så om trygghet är väldigt viktigt för dig bör du kanske hellre vara anställd.

Annat att tänka på är hur marknaden ser ut där du bor, om det helt enkelt finns ett tillräckligt stort kundunderlag i närområdet – och om du anser dig kunna leverera bättre än snittet på det du gör.

– Är svaret ”ja” på dessa frågor så är valet solklart, enligt mig – starta företag!

Men det behöver samtidigt inte vara så dramatiskt, tillägger han. Det är fullt möjligt att smyga i gång sin verksamhet steg för steg. Alltså att åtminstone under en övergångsperiod vara både anställd och ha eget företag. Så arbetar han själv idag, ”superentreprenören” som ända sedan han var tonåring drivit massor med företag, men som nu sedan 2015 även är anställd som vd för Företagarna.

– Det är en utmärkt kombination, tycker jag. Men väljer du att kombinera på det här sättet så måste du se till att ditt företag inte bedriver konkurrerande verksamhet till din anställning. Då kan du bli

uppsagd. Därför är det väldigt viktigt att du ser över ditt anställningsavtal innan – och ta då gärna hjälp av en jurist.

Så, efter viss självrannsakan och sondering av marknaden är stunden inne – det är dags att göra slag i saken och starta ditt företag. Vad är då bäst, enskild firma eller aktiebolag?

Günthers svar på detta är tveklöst:

– Utgå alltid ifrån aktiebolag!

Varför då, vad är fördelarna med aktiebolag?

– Den allra främsta fördelen är att du och ditt företag är två separata enheter, vilket minskar risken för dig som privatperson i fall du exempelvis drar på dig skulder eller andra oväntade utgifter. Då drabbas du aldrig själv, bara ditt företag. Det här är särskilt viktigt att tänka på om du arbetar med människor.

Hur då, kan du ge något exempel?

– Ja, i fall en patient upplever sig ha blivit felbehandlad och stämmer dig och du blir dömd att betala skadestånd. Sådant kan bli väldigt dyrt!

Andra fördelar med aktiebolag är de rent skattemässiga – åtminstone om du tjänar över brytpunkten för statlig inkomstskatt (ungefär 500 000 kr./år). Då kan du välja att ta ut en del av pengarna i utdelning eller som lön och på så vis få ner din totala skatt, framhåller Günther.

– Ett aktiebolag ger dig med andra ord bättre möjligheter att skatte-

planera dina inkomster och därmed kunna få ut mer pengar för samma arbete, summerar han.

Sedan ska du alltid ha aktiebolag om du har anställda eller planerar att ta in fler delägare, betonar han – återigen för att inte drabbas som privatperson om något händer i företaget.

Men alla fördelar med aktiebolag till trots väljer ändå många att börja med enskild firma, vilket Günther förstår och inte heller anser behöver vara fel – trots att han själv är varm förespråkare av aktiebolag. För som han samtidigt återkommer till:

- Min rekommendation är alltid att utgå ifrån aktiebolag, men sedan kan det finnas omständigheter som gör att det är mer fördelaktigt med enskild firma.

Ja, kan du utveckla, vilka fördelar finns med enskild firma?

- Det kostar inget att starta upp och det är möjligtvis mindre administrativt krångel vid uppstarten, du kan göra en positiv räntefördelning (som innebär att du slipper bli dubbelbeskattad, både i företaget och privat) och det är mindre insyn i en enskild firma än i ett aktiebolag, eftersom ingen offentlig årsredovisning krävs.

Med enskild firma kan alltså ingen utifrån se hur det går för ditt företag, bara att det är registrerat. Samtidigt visar momsnumret ditt personnummer eftersom du inte är en juridisk person, vilket gör att personliga uppgifter om dig istället blir mer offentliga, påpekar Günther, som själv anser att enskild firma kan vara det bästa alternativet när du kombinerar en anställning med egen verksamhet, där det är anställningen och inte företagandet som är den huvudsakliga försörjningen.

Angående kostnaden, som idag är 25 000 kronor för ett aktiebolag – och alltså inget för enskild firma – så framhåller dock Günther att detta är pengar som kan användas i verksamheten, som att köpa behandlingsstolar eller annat. Och har du redan utrustning privat kan du sälja den till ditt företag. Det är en vanlig missuppfattning att aktiekapitalet är en utgift för att starta aktiebolag när det i själva verket bara är en formell skyddsbuffert, understryker han.

Finns några fler skillnader mellan aktiebolag och enskild firma?

- Ja, kravet på räkenskapsår skiljer sig. Enskild firma har alltid kalenderår som räkenskapsår, medan aktiebolag kan ha så kallat brutet räkenskapsår, dvs en annan 12-månadersperiod. Båda företagsformerna kan ha ett kortare eller ett längre räkenskapsår i starten.

Både aktiebolag och enskilda firmor kan använda sig av periodiseringsfonder, vilket innebär att man sparar en del av vinsten utan att betala skatt för att kunna ha resurser om man skulle råka ut för ett förlustår, berättar Günther vidare.

Fast här höjer han samtidigt ett varningens finger, i fall du senare väljer att gå över från enskild firma till aktiebolag, vilket inte är ett helt ovanligt förfarande. Då finns nämligen risken att du åker på en rejäl skattesmäll, eftersom periodiseringsfonden måste lösas upp och beskattas i samband med ombildandet.

Oavsett val av företagsform finns alltså en hel del att tänka på. Men vad du än väljer bör du alltid ta professionell hjälp av en redovisningskonsult, råder Günther – av flera goda skäl:

- Dels slipper du råka ut för tråkigheter i onödan, som nämnda skattesmållar eller ev. skadestånd som du får stå för själv, dels kan du i stället använda din värdefulla tid på det som du förmodligen är allra bäst på – att vara fotterapeut.

Även om det kostar en slant att anlita expertis så har du alltid igen det, menar Günther, inte bara som en säkerhetsåtgärd utan också för att experten troligtvis gör samma jobb tre gånger snabbare än vad du själv skulle behöva lägga ner – och tid är pengar, som du kan lägga på faktureringsbara uppdrag istället, påminner han:

- Att hylla att "göra allt själv" å la Ernst Kirchsteiger är en typisk svensk sjuka och ett galet ideal, som jag inte förstår mig på. Jag tycker alltid att du ska fråga dig om det finns någon annan som kan göra det du gör bättre än du själv – och ta hjälp med det.

Slutligen råder Günther alla fotterapeuter som driver – eller planerar att driva – eget företag att lägga ner gott om tid på att kunna ta mesta möjliga betalt. Här handlar det om allt ifrån att både vara tydlig med vilka tjänster du

erbjuder – och hur bra du är på dem – till om hur tillgänglig du är och – inte minst – hur synlig och därmed valbar du är på nätet och i sociala medier:

- Beskriv exakt vilka problem du löser, alltså tänk: Vilket värde skapar jag för kunden? När det gäller synligheten på Google kan en bra position på relevanta sökord ge möjlighet till attraktiva affärer. Fundera på vad potentiella kunder med akuta problem kan tänkas söka efter och se till att optimera din hemsida utifrån dessa ord. Blir du den första aktören som den potentiella kunden möter och du samtidigt har hög tillgänglighet så kan du sannolikt ta rejält betalt för tjänsten.

- Börjar du tänka och agera på det här viset är jag övertygad om du har allt att vinna på att vara företagare, med en kul och spännande vardag som bonus!

“Min rekommendation är att alltid utgå ifrån aktiebolag, men sedan kan det finnas omständigheter som gör att det är mer fördelaktigt med enskild firma.”

FÖRDELAR MED AKTIEBOLAG:

- När du har stora risker i företaget
- Om du har anställda
- I fall du planerar att ta in fler delägare
- Om du tjänar mycket pengar på ditt företag

FÖRDELAR MED ENSKILD FIRMA:

- Ingen startkostnad
- Mindre administration vid uppstarten
- Mindre insyn
- Positiv räntefördelning